

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Canonis missae contra Hvdricvn Zvinglivm. Defensio

Emser, Hieronymus

[Straßburg], 1524

VD16 E 1105

Alberto Exil Lustrissima Brandenburgem [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-291012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-291012)

79
ALBERTO EX II.
LVSTRISSIMA BRANDENBVRE

GEN. FAMILIA CARDINALI ARCHEPIS

copo Moguntino ac Magdeburgen. Primate ac

Electori &c. Adolpho ex illustri ac principe

domo Anhalt Comiti Ascania &c.

Merseburgen. Ac Ichani a Schz

Ieynitz Missnensi, Episco

pis. Sacri Roma: Im

perij principib',

Dominus

ac Patronis benemeritis: vna cum vniuersis eorum ec

clesijs, ac cuiusuis ecclesiasticæ dignitatis viris, Hiero

nymus Emser prespiter cum deuota sui ipsius comen

datiõne: ac libri istius nuncupatione: Fœlicitas

tem in domino sempiternam.

ARGVMENTVM AC
PRAEFATIO.

VLDRICVS quidam Zuinglius, ex Tiguro nuper librum emisit omnium pestilentissimū. Quem Epichiresim tamen (q̄ latine conatus est) recte nominauit, ab improbo eius conatu, quo sacrosanctum Missæ Canonem cœlestibus mysterijs ac omni pietate refertum, impietatis arguere nititur. Nec solum ad ferulas eum reuocat, Verum etiam ad extremas insulas damnat, nefandisq; conuitijs infamans, nunc chimere & crocodilo & nescio cui non monstro ccomparat, nunc vero Cacum vocat, quem ipse primus tanquam alter Hercules e spelunca in lucem protraxerit. Quasi in specu hæcenus delituerit, cuius non solum in facie omnium ecclesiarum

A ij

Verum etiam in singulis Bibliopolorum officinis, publica fuit vnicuique copia.

Præclaro autem hoc facinore suo quasi Gigas exultans Zuinglius, ceteros omnes tam pontifices quam sacerdotes, tam etiam viuentes, quam tot iam sæculis pie in Christo defunctos, aut talpas fuisse exprobrat, qui ista non viderint, aut Argos, parum tamen masculos, qui videntes ea meliora tamen dare non potuerint.

Solus itaque Zuinglius videns. Solus masculus. Solusque sapientior sibi videtur non solum septem viris loquentibus sententias, Verum etiam vniuersa ecclesia sanctorum.

Denique quasi classicum canens. & velites suos in nos prouocans. Quid stamus inquit, nunquid explorata habemus omnia? Hostes nostri consilio destituti sunt, in totis castris eorum trepidatio est. Atque id genus probris petulantissimis non solum canonem sed & omnem sacerdotalem ordinem tam insolenter quidem ac procaciter appetit, ut nescias maiore ne hic homo audacia ferociat, crassiore vel stulticia insaniat.

Quid igitur ad hæc dicemus Viri Patres ac Fratres in Christo suspicendi? Leue quidem Christiano est ferre iniuriam, perferre vero graue. Præcipue vbi insolentior semper magis ac magis ex patientia nostra hostis efficitur. Semper ne igitur tacebimus, & Veterem mussitando iniuriam, nouam supra nos inuitabimus? Sic in consilio & scientia exhausta sunt sacra sacerdotum pectora, ut ob vnius aut alterius hæretici clamorem insanum, statim arma proiciant? Quorum patres nostri, integros aliquando exercitus fuderunt, solo spiritus gladio, quod est verbum dei. Ut impleretur quod de illis scriptum est. Tradentur in manus gladij, partes vulpium erunt.

Macti igitur virtute O sacratissimi Pontifices, legitime Apostolorum successores, Principes, ac Iudices terræ. Macti inquam O Venerabiles Christi sacerdotes, angeli, & filij dei excelsi, Nihil, nisi nobis deest, quam ut agnoscentes peccata no-

stra (quibus ingrati tanto honore deum offendimus) humili
emus nos sub potenti eius manu clamemusq; in celum, & li
berabit nos de inimicis nostris iracundis (qui promittunt se
violare sancta eius) & de manu omnium qui oderunt nos Quo
niam benignus & misericors est, & multus ad ignoscendum.

Huius igitur tam benigno auxilio, quam sanctis interim
orationibus vestris fretus, cum David electo confidenter vos
bis dico. Non concidat cor cuiusquam vestrum. Ego. n. seruus ve
ster vadam & pugnabo aduersus Philisteum hunc (pedibus
licet infirmis) animo tamen (in eo qui me confortat) minima
trepido. Dominus. n. qui me hactenus eripuit de ore Leonis
& Ursi. Hoc est Carlostadij & Lutheri. Et de manu viginti
vtrorq; stylo nobilium coniurato totum ac omnium qui in me
psallebant ipse me liberabit de manu Philistei huius. Qm
quis est iste incircumcisus tam corpe quam corde & labijs qui
ausus est maledicere exercitui dei viuentis?

Verum tamen priusq; lapides de torrente petam aut funda
dam in manu corripiam, & letali eum vulnere in fronte per
cutiam, Primo quidem leui tantum brachio, rorarium veluti cer
tamen cum ipso iniens rationibus & argumētis euidentibus,
errores suos ante oculos illi statuam, si forte in se rediens, ad
huc respiscat. Neq; .n. tam deploratum ipsius casum aestimo,
ac Lutheri, qui nullis neq; consilijs neq; artibus ab inuetera
to eius morbo liberari, aut contineri potest, quin preceps abeat
quo furor & malus illum spiritus rapiunt.

Mitior igitur prima hac vice Zuinglio ac creditum eius
in sanctum ecclesie gremium vehementer sitiens, sedatore quo
possum, & res ipsa patitur, calamo, non omnia quidem (multa
n. obiter inferat, & futilia & ad rem non multum pertinentia)
precipua tamen ipsius capita colligam: & ad singula pro vi
tali respondebo.

A iij